

Governance Accountability Project
Projekat upravne odgovornosti

Strategije i metodologija uvodjenja GRBa

Anamaria Golemac Powell

2012

Kingdom of the Netherlands

Djelokrug Rodnog Budžetiranja

- Cjelokupni budžet;
- Utjecaj troskova budzeta u odabranim odjelima ili programa; ili
- Rodno osjetljivi dizain novih programa ili projekata; ili
- Procjena odabranih formi prihoda i promjena u poreznom sistemu; ili
- Novi zakonski propisi

Okvir od 5 koraka za GRB

- **Korak 1:** analiza situacije za žene i muškarce, djevojke i dečke (i različite podgrupe u izabranom sektoru)
- **Korak2:** procjena sektora-do koje mjere se sektorske politike bave pitanjem ravnopravnosti i uzimaju u obzir i odgovaraju na nedostateke identificirane u koraku 1. Procjena zakonodavstva, politike, programa i projekata. Pisane i implicitne politike koje se ogledaju kroz vladine aktivnosti. Do koje mjere sektorske politike odgovaraju na potrebe i socio ekonomska prava žena.
- **Korak3:** Procjena adekvatnosti budžetskih alokacija za implementaciju rodno osjetljivih politikea i programa identifikovanih u koraku 2.

5 koraka GRB-a

- Korak 4 : praćenje -da li je novac utrosen kao sto je planirano (šta je dodijeljeno i kome).
Provjeravanje finansijskog učinka i rezultata –
ponuđenih usluga (razvrstanih prema spolu)
- Korak 5: Procjena učinka
politika/programa/šema i do koje mjere se
situacija opisanau koraku 1 promjenila kako bi
se ostvarila ravnopravnost spolova.

Faze GRB-a u budžetnim procesima I. Faza pripreme procesa

- Osigurati finansijska sredstva kako bi se omogućila implementacija programa koji odgovaraju potrebama
- Upoređivanje budžetnih procjena za tekuću godinu sa revdiranom procjenom i stvarnim prošlogodišnjim rashodima kako bi se osigurali korektivni koraci – cjelovito korištenje budžeta

Faza GRB II. Budžetsko Tabeliranje

- Analiza sektorskih trendova I procenat alokacije sredstava I procenat izdvajenja I rashoda kao indikator vladinih prioriteta.
- Analiza prihoda – koji su izvori prihoda, rashodi, itd. i kako će oni utjecati na žene I muškarce? Pogledajte trendove i dionice, npr. povećanje ili smanjenje, procentualni udio, itd.

Faza GRB-a III. Faza implementacije budžeta

Pitanja:

- Da li je budžet utrošen onako kako je to planirano i u punom opsegu
- Troškovi sprovođenja projekta Ko je primio subvencije - poticaje
- Da li je budžet utrošen za svrhu za koju je bio namijenjen i za populaciju/korisnike kojima je namijenjen

Faza GRB-a IV. Faza nakon implementacije

- Koji su rezultati i učinak programa. Projekti i šeme i njihovi relevantni budžeti?
 - Analiza očekivanih rezultata utroška programskih sredstava u odnosu na stvarne rezultate, uključujući i neplanirane rezultate
 - Procjena da li se novac koristi na učinkovit način tako da ostvaruje planirane rezultate
 - Procjena utjecaj – do kojih su promjena doveli izdaci?

Ulazne tačke za GRB

- Postoji nekoliko načina kako ostvariti GRB i postoji niz različitih ulaznih tačaka.
- Ono što je prezentirano ne smije se posmatrati kao pravilo prema kojem se mora sprovoditi rodno odgovorno budžetiranje, već se treba posmatrati kao smjernica ili ideje na kojima se trebaju graditi, modifikovati i inovirati specifične situacije.

Ulazne Tačke

- Participativno planiranje I budžetiranje
- Prostorno mapiranje
- Procjena roda za sve nove programe I šeme
- Smjernice za rodno osjetljivi pregled javnih rashoda i politika
- Rodno baziran profil javnih rashoda
- Ishod budžeta
- Analiza uticaja

Ulazna tačka 1.

- Participativno planiranje I budžetiranje (može se dogoditi u svih pet koraka)
- da bi se to I dogodilo, nije dovoljno samo reći da su potrebe žena uzete u obzir
 - Mora postojati uključenost ženskih nevladinih organizacija, članova žena, itd.

Ulazna tačka 2.

- Prostorno mapiranje (odgovara koraku 1. Analiza stanja)
 - Specifične potrebe žena koje žive u određenoj regiji/gradu/općini
 - Ovo će također ukazati na potrebne resurse uzimajući u obzir veličinu populacije

Ulazna tačka 3.

- Rodne procjene za sve nove programe i planove (odgovara koraku 2. Procjenjuje u kojoj mjeri sektorske politike uzimaju u obzir probleme spola i identificiraju nedostatke)
- Svi novi programi za koje se traže sredstva treba promatrati kroz objektiv ravnopravnosti spolova (Check list)

Ulazna tačka 4.

- Smjernice za rodno osjetljivi pregled javnih rashoda i politika (odgovara koraku 2 procjena mjere u kojoj se sektor za politiku bavi spolnim pitanjima i nedostacima)
 - Obično dolaze iz Ministarstva finansija i relevantnih reursnih ministarstava

Ulazna tačka 5.

- Rodno baziran profil javnih rashoda (odgovara koraku 3 procjena adekvatnosti budžetskih izdvajanja za rodno osjetljivu politiku)
 - Pregled javnih rashoda od rodni perspektiva
 - Trend ciljane potrošnje, broj muškaraca/žena korisnika je indikativan za to u kojoj mjeri je budžet rodno osjetljiv.

Ulazna tačka 6.

- Rezultat proračuna budžeta (odgovara koraku 4 i 5 – praćenje troškova i uticaja politika)
 - Prikupljanje gender relevantnih statistike
 - Mogućnost da se ispita veza između alokacije sredstava i njihovog utroška i usluga i servisa koje su od trenutne koristi za žene i djevojke, muškarce i momke

Ulazna tačka 7

- Analiza uticaja (odgovara koraku 5 – analiza uticaja politika I proračuna)
- analiza je više od samog praćenja ko doseže novac
- Evaluacija uticaja programa I vladinih mjera da se vidi da li ispunjavaju ciljeve koje su identificirali

GRB Alati

- Procjena politika sa stanovišta politika
- Procjena javnih usluga i proračunskih prioriteta razvrstanih po spolu korisnika
- Analiza učestalosti javnih izdataka razvrstanih po spolu
- Analiza učestalosti javnih politika razvrstanih po spolu
- Analiza učinka proračuna na “korištanje vremena” razvrstani po spolu
- Spolno osjetljiv svjesni DOB
- Spolno osjetljiva izjava budžeta

VJEŽBA

- IDENTIFICIRAJTE DJELOKRUG BUDŽETA/PROGRAMA/INICIJATIVA U KOJEM ŽELITE IMPLEMENTIRATI GRB
- IDITE KROZ KORAKE 1 I 2 ZA SVOJU OPŠTINU, UZIMAJUĆI U OBZIR STRATEŠKE DOKUMENTE, AKCIJSKE PLANOVE I IZVJEŠĆA.
- RAZMISLITE O AKTIVNOSTIMA KOJE MOŽETE POTENCIJALNO PLANIRATI POD RAZLIČITO DIFERENCIRANIM ULAZNIM TAČKAMA
- UTVRDITE NAJVEĆE NEDOSTATKE I POTREBE I IDENTIFICIRAJTE ALATE KOJI ĆE BITI NEOPHODNI ZA IMPLEMENTACIJU

RADITE NA FINALIZIRANJU OVE VJEŽBE DO 17 MAJA

HVALA!